

Photoshop trikovi

Obojeno u crno i bijelo

Svaka fotografija jedinstvena je na svoj način, zato se nemojte plašiti isprobavanja i igranja te dodavanja elemenata koji će dodatno promijeniti njen prvobitni izgled i učiniti ju zanimljivijom, privlačnijom ili neobičnom.

piše: Dejan Barić

O d kada je sredinom devetnaestog stoljeća Nicephore Niepce osvijetlio svoj prvi negativ, započelo je zapisivanje svjetlom i oslikavanje kako svijeta oko nas, tako i našeg poimanja svijeta u nijansama sive boje. Danas, u doba digitalne color fotografije, uz malu pomoć računala i iz prosječnih fotografija u boji možemo stvoriti impresivne crno-bijele fotografije. One su dugo vremena bile jedina vrsta fotografskog izražavanja. Bilježenje svijeta ocrta vanjem svjetlosti između krajnosti crne i bijele postalo je prirodna navika u pogledu fotografije. Upravo je crno-bijela fotografija u devetnaestom stoljeću približila svijet ljudima.

Kad se sramežljivo, u sporim pokušajima počela nametati fotografija u boji, ljudi je jednostavno nisu prihvaćali. Djelovala im je nerealno i nije ulazila čak ni u sferu umjetnosti u fotografiji. Tek je, zapravo, pojava televizijske slike i filma u bolji navikla ljude da

Gore: Sama fotografija u boji, zbog nedovoljnog kontrasta boje kože, može nam izgledati preprosječno, a sličnost zasićenosti boja čini samu sliku vrlo plošnom.

Lijevo: Ako fotografiju pretvorimo samo u Grayscale, također ćemo se suočiti sa nezanimljivom plošnom slikom kojoj uvelike nedostaje dramatičnosti. Ovaj je korak tu samo kako biste uočili razliku. Odnosno, manjak znatnije razlike.

prihvate i fotografiju koja nam se danas čini jedinom stvarno prihvatljivom. Danas nas fotografija u boji okružuje sa svih strana i, moramo priznati, sve realnije prikazuje svijet oko nas. No, crno-bijela fotografija u našoj svijesti priziva dozu nostalgije, nečeg što ocrta prizore prošlosti ili je pak prerasio u domenu umjetničkog prikaza.

Priča crno-bijele fotografije

Podsvjesno nam je lakše prihvatiti crno-bijelu fotografiju kao umjetničku, dok onu u boji koja predstavlja svijet na način kako ga približno i sami vidimo više možemo shvatiti kao dokumentarnu. Ukoliko se prihvatimo snimanja crno-bijele fotografije s digitalnom opremom, svakako na umu moramo imati i osnovne

stvari koje vrijede i kod klasične fotografije, a uvelike će nam omogućiti da naša finalna fotografija zadovolji neke osnovne kriterije kvalitete. Pri odabiru motiva, kompozicije i same priče koju želimo da fotografija prenosi gledatelju, u color fotografiji na zanimljivosti i dramatičnosti možemo uvelike utjecati upravo bojama, njihovim intenzitetom i međusobnim odnosima.

Crno-bijelu fotografiju upravo taj nedostatak boja čini zanimljivom, kao i različite gradacije i nijanse sive koje se odražavaju kao supstitut bojama koje vidimo. Dodatnu dramatičnost postići ćemo balansom kontrasta i svjetlosne zasićenosti, te pomoću raznih filtera i uplivom na odražavanje raznih boja u monokromatskom okruženju. Upravo zbog nedostatka boje nago ljudsko tijelo na crno-bijeloj fotografiji na

Nestajanje: Što u boji zamjećujemo kao vrlo kontrastne prizore, pri pretvaranju u crno-bijelu fotografiju može nam se pretvoriti u jednolične nijanse sive.

Igranje kanalima: Zbog toga je NEĆEMO samo pretvoriti u Grayscale, već ćemo se kod slike u boji poslužiti putanjom Image > Adjustments Channel Mixer. Potom u njemu kvačicom označite kućicu Monochrome. Prizor koji je pred nama identičan je kao s Grayscale komandom, ali s razlikom da imamo mogućnost popravka fotografije. Klizačima unesite sljedeće vrijednosti: Red 100%, Green 50%, Blue 0% i Constant -28%.

Kontrast: Za kraj ćemo samo još povećati kontrast zasićenjem crne boje, ali ne izbornikom Contrast. Na vašoj tipkovnici pritisnite tipku slova "D" kako bi se površinske i pozadinske boje vratile na crnu i bijelu. Zatim se poslužite putanjom Image > Gradient Map. Prvi gradijent je onaj koji nam treba - crno-bijeli. Slika je sada malo jače zasićena crnom, čime smo dobili na izražajnosti, a nismo previše pretjerali s kontrastom. Znatno bolje nego crno-bijela fotografija pri vrhu stranice.

Osjetljivost: Na velikim ISO vrijednostima, pri pretvaranju u crno-bijelu, na fotografiji može biti primjetan puno izraženiji šum.

glamuroznim i akt fotografijama djeluje zanimljivije i više umjetnički. Najviše zbog činjenice što izuzetkom boje prikrivamo i sve nedostatke pigmenta kože, a iskusnom rasvjetom od ljudskog tijela možemo stvoriti iskonsku umjetničku figuru, samo uz obrise svjetla i tame. Crno-bijela fotografija također nam može ponuditi dodatnu dramatičnost i atraktivnost i pri snimanju inače "dosadnih" objekata, kao što su arhitektonski elementi ili portreti, pa i potpuno drugačiju perspektivu u fotografijama krajolika i prirode koje smo uglavnom navikli promatrati u potpunoj raskoši kolorita.

Crno-bijela metamorfoza

I malim promjenama u kontrastu i svjetlu u poje-dinim kanalima RGB boje možemo iz fotografije u boji stvoriti jedinstvene crno-bijele fotografije. Upravo je zbog toga digitalni fotoaparat, uz pomoć računala, snažno oruđe za izradu crno-bijelih fotografija. No, uz mnoge prednosti koje nam uvelike olakšavaju stvaranje kvalitetne fotografije, poželjno se držati nekih općih savjeta pri snimanju. Time ćemo doći do boljih rezultata i kvalitetnijih digitalnih crno-bijelih snimaka.

Crno-bijeli krajolik: Kontrast neba i oblaka u monokromatskom prikazu može posebno naglasiti dramatičnost prizora.

1. Snimajte u boji!

Da, dobro se sjećate, snimamo zapravo crno-bijelu fotografiju, ali ukoliko uređaj koji koristite nema mogućnost snimanja u RAW formatu, snimajte u boji. Iako vaš digitalni fotoaparat najvjerojatnije posjeduje opciju snimanja fotografije u crno-bijelom modu, nemojte koristiti tu mogućnost.

Snimanjem u boji fotografija će zadržati mnogo više podataka i pružiti vam time više mogućnosti te naknadno procesiranje na računalu kad ćete odlučiti o načinu na koji ćete ju pretvoriti u crno-bijelu fotografiju. Pri snimanju se ne obazirite na to što fotografije ne vidite kao crno-bijele. Koncentrirajte se na kadar, svjetlo i ostale postavke važne za fotografiju. Fotografije ionako morate uvesti u računalo (Photoshop, naprimjer) i tek onda pretvoriti u crno-bijelu fotografiju, što će vam pružiti velike mogućnosti dodatne obrade i kontrole kod usavršavanja same fotografije mnoštvom priloženih postavki.

2. Snimajte u RAW-u!

Ukoliko ste ipak u mogućnosti, vaše fotografije snimajte u RAW formatu. RAW sam po sebi već pri samoj konverziji bilježi mnoštvo podataka na "sirovu" fotografiju. Ukoliko vaš "digitalac" pruža mogućnost snimanja RAW-om, slobodno možete odabrati monokromatski mod. Tada ćete i na vašem zaslonu vidjeti crno-bijele fotografije, no kada otvorite svoju RAW datoteku, u RAW konverteru će biti prikazane kao fotografije u boji koje nisu izgubile niti jednu postavku.

Ukoliko koristite i Adobe Photoshop CS3, moći ćete već u samoj RAW konverziji mnoštvom opcija manipulirati fotografijom do te mjere da dobijete savršenu crno-bijelu fotografiju. Naravno, radom u Photoshopu vašu ćete RAW fotografiju moći konvertirati u bilo koji drugi format poput JPEG-a ili TIF-a. Pritom će sama RAW datoteka kao digitalni negativ ostati nepromijenjena, uz sve vaše intervencije upisane u posebnu XML datoteku.

3. Snimajte u što nižoj ISO vrijednosti!

Ukoliko ste u mogućnosti, pokušajte smanjiti ISO vrijednost što je više moguće, makar posjedovali i kameru sa superiornijim CMOS čipom. Šum koji možda i nećete primijetiti na fotografijama u boji bit će mnogo izrazitiji na crno-bijelim. Ako želite imati foto-

Od RGB-a do željenog crno-bijelog rezultata: Razlike u nijansa sama vidljive su pri pojedinim načinima pretvaranja fotografije u boji u crno-bijelu fotografiju.

grafiju s ugođajem šuma, radije ga dodajte naknadno u Photoshopu, jer je ionako lakše dodati ga nego izuzeti.

4. Detalji kompozicije.

Ako ste do sada snimali uglavnom u boji i savladali dovoljno osnovnih pravila kompozicije, ni sa crno-bijelom fotografijom nije bitno drugačije. Na fotografijama u boji, ono što vidimo u cjelini vidljivoga nam spektra ponekad doživljavamo zdravo za gotovo. Neke boje poput komplementarnih ili boja koje nam se mogu činiti dovoljno kontrastnima, na crno-bijeloj fotografiji mogu poprimiti gotovo identičan izgled u sivim tonovima. Lišeni boja na fotografiji, koncentrirajte se na tonove, teksture i oblike, igrajući se s odnosima svjetla i sjene. Treba imati na umu da prizori krajolika (i drugi) koji su bili previše tmurni za fotografiju u boji, u crno-bijeloj mogu djelovati zanimljivo i dinamično, osobito kad se radi o krajolicima ili oblačnom nebu za tmurnog vremena.

Pretvaranje boje u Grayscale

Photoshop vam kao i kod većine stvari koje možete raditi, nudi mnoštvo načina pomoću kojih možete pristupiti pojedinom problemu. Tako je i s pretvaranjem fotografija u boji u crno-bijele slike. Svi ovdje opisani načini u biti daju isti konačni rezultat, no sam izgled konačne fotografije ipak se razlikuje od postupka do postupka, a osnovni načini su:

1. Grayscale Mode. Jednostavno vašoj RGB fotografiji promijenite radno okruženje kroz naredbu: *Image > Mode > Grayscale*. Promijeniti će vam se radno okruženje i umjesto Crvenog, Zelenog i Plavog kanala imati ćete samo Sivi. Imajte na umu da iako će vam takva fotografija, zbog sadržavanja manje informacija, biti i memorijski puno manja, neće biti u mogućnosti upotrebljavati neke od filtara u Photoshopu koji ovise o skladu RGB kanala.

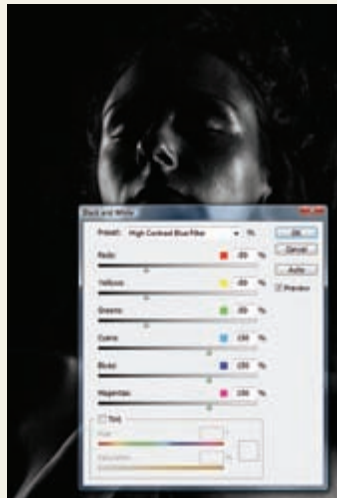
2. Desaturate je sljedeći način pretvaranja fotogra-

Umjetnost igranja bojama

Za malo naprednije artistske intervencije, isprobajte mogućnosti Photoshopa CS3 i opcije Black & White (kako biste dobili artistski crno-bijeli ton ljudske kože, što možemo primijeniti kod akt fotografija). Ovisno o fotografiji, slobodno se poigrajte ovim postavkama.

Layer: Sliku pred nama odmah duplicirajte u dvije dodane kopije, tako da dobijete Background copy i Background copy 2. Prvi Layer Background ostavit ćemo kao Backup kako bi u dokumentu imali i original, u slučaju da želimo naknadno još nešto popravljati ili eksperimentirati.

Podešavanje: Uporabite putanju *Image > Mode Black & White* i na sloju iza Background Copy uporabite *preset "Maximum black"*, a na sloju Background copy 2 uporabite *preset "High Contrast Blue Filter"*.

Layer trik: Gornji layer, Background copy 2 u layer paleti, sada iz modusa Normal prebacite u modus Overlay. Kako layer ne bi pretjerano potonuo u crno, Fill je stavljen na 75%. Koža je sada izražajna i egzotičnija, više nego što biste postigli tek postavljanjem u Grayscale i podešavanjem kontrasta.

fije iz boje u crno-bijelu. Ali samo trenutno označenog sloja (*layera*). No, tim načinom uz putanju *Image > Adjustments > Desaturate*, samo izuzmete boju iz fotografije i baš kao i s prethodnim načinom, ne možete utjecati na krajnji rezultat koji može biti previše plošan. Ali slika ostaje u RGB modu rada i možete dalje primjenjivati filtre.

3. LAB boje. Putanjom *Image > Adjustments > Lab Colour*, stavljate fotografiju u okružje LAB boja koje su bliže ljudskom oku nego što su to RGB ili CMYK. Ukoliko u kanalima odaberete samo *Lightness* kanal,

otkloniti ćete sve boje, no ostat će svjetlosne vrijednosti što će pogodovati tamnijim i podeksponiranim fotografijama jer će prikazana slika biti svjetlija nego one dobivene drugim načinima.

4. Black & White je zapravo dobrodošla novost u Photoshopu CS3, a dobivanje crno-bijele fotografije koristeći ovaj alat dosta podsjeća na *Chanel Mixer* kojim smo prije mogli detaljno ugađati fotografije u *Monochrome* modu. *Black & White* filtar aktivirate kroz putanju *Image > Mode Black & White*, pa vam se nudi mogućnost manipulacije dobivanja crno-bijele fotografije detaljnim propuštanjem udjela RGB i CMYK spektra kroz vaše nijanse sive. Također je korisno isprobati predefinirane postavke koje nam simuliraju fotografske filtre, a koji se koriste pri snimanju, kako bismo izuzeli ili izrazili svjetlosnu jačinu pojedinih boja, pojačali bijelu ili crnu ili čak simulirali infracrveni filtar. Ukoliko od fotografije u boji želite stvoriti impresivnu crno-bijelu fotografiju, sama konverzija ponekad nije dovoljna. Ako pri tom postupku koristite Photoshop, bilo bi jednostavno šteta ne poigrati se malo pa dodatno poboljšati krajnji rezultat. U pratećoj opremi uz tekst možete vidjeti primjere takvog igranja - i nije tako teško, zar ne?

Promjene: Razlike pri mijenjanju filtera u opciji Black & White Photoshopa CS3.